

Hrvatsko pedijatrijsko društvo Hrvatskoga liječničkog zbora

Aida Mujkić¹✉

¹Škola narodnog zdravlja Andrija Štampar, Medicinski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

SLIKA 1. GRB DRUŠTVA

Razvoj pojedinih medicinskih struka odraz je vremena i okolnosti. Samostalna pedijatrijska struka počinje se odvajati od interne medicine prije nekih dvjestotinjak godina iako određene začetke možemo naći daleko u prošlosti, npr. u Ebersovom papirusu 1550 godina prije Krista, u zapisima Hipokrata, zatim Avicene. Prva knjiga o dječjim bolestima autora Paola Bagellardija de Flumine iz Padove pod naslovom *Libellus [Opusculum] de aegritudinibus et remediis infantium* datira iz 1472. godine. U razvoju pedijatrije u Hrvatskoj važno je spomenuti rad osviještenih liječnika opće medicine i opstetričara, kao primjerice prof. Antuna Lobmayera i dr. Viktora Gjurkovečkog koji su bili prvi autori knjiga o puerikulturi na hrvatskom jeziku u razdoblju kada nismo imali specijalista pedijatrije. Prvi školo-vani pedijatar u Hrvatskoj bio je Radovan Marković. Godine 1903. on je napisao za ono vrijeme vrlo moderan priručnik *Njega djece: upute za mlade majke*. Godine 1904. osnovao je prvi Dječji odjel u Bolnici Sestre milosrdnice u Zagrebu. To se dogodilo 102 godine nakon osnutka prve dječje bolnice u Parizu 1802. godine. Godine 1908. zalaganjem dr. Žige Švarca osnovan je prvi dječji dispanzer s laktarijom u Zagrebu. Andrija Štampar, predvodnik javnozdravstvene misli u svjetskim razmjerima, 1919. piše: „Bez racionalne i široko provedene zaštite djece po državnim organima neće se populacija i narodno zdravlje popraviti nego biti u stalnom opadanju. Zaštita djece valja da bude glavnim dijelom socijalne higijene“. Po osnivanju Medicinskog fakulteta u Zagrebu 1917. godine u Zagreb dolazi bečki asistent Ernst Mayerhofer, ostaje u Zagrebu do smrti, postaje profesor i osniva prvu pedijatrijsku kliniku i katedru na Šalati 1923. godine.

Povezivanje pedijatara u Hrvatskoj formalno je organizirano 1930. godine, također na inicijativu prof. Mayerhofera, osnivanjem *pedijatričke* sekcije, prema njem. *Pädiatrische Sektion*, u okviru Hrvatskoga liječničkog zbora. U *Liječničkom vjesniku* broj 3 iz ožujka 1930. nalazimo članak pod naslovom *Osebine zagrebačkog pedijatričkog materijala. K otvorenju rada pedijatričke sekcije u Zagrebu* prof. dr. Ernsta Mayerhofera, predstojnika pedijatričke klinike. Prof. Mayerhofer piše: „Poštovani kolege! Danas mi je čast i veselje, da po prvi put mogu pozdraviti novo osnovanu pedijatričku sekciju na dječjoj klinici.“ Od tada Sekcija kontinuirano radi sve do 1992. godine. Prvi predsjednik Sekcije je bio prof. Ernst Mayerhofer, a posljednji prof. Vlado Oberiter.

U urudžbenom zapisniku Hrvatskoga liječničkog zbora za 1992. godinu pod brojem 317 i datumom 16. 12. 1992. spominje se dokument „Izveštaj o održanoj godišnjoj skupštini“ koji je poslan Glavnom odboru HLZ-a, a pošiljatelj je Hrvatsko pedijatrijsko društvo (HPD). To je prvo spominjanje HPD-a u dokumentima HLZ-a. Prvi predsjednik HPD-a bio je prof. Duško Mardešić, koji je kreirao i logo Društva (tablica 1).

HPD djeluje kroz šest ogranaka: Osijek, predsjednica Blaženka Kljaić Bukvić; Pula, predsjednica Mirna Milevoj Ražem; Rijeka, predsjednica Ivona Butorac Ahel; Split, predsjednik Joško Markić; Zadar, predsjednik Neven Milić i Zagreb, predsjednik Ivo Barić.

TABLICA 1. PREDSEDNICI
HPD-A DO 2024. GODINE:

Duško Mardešić, 1993. – 1997.
Mladen Križ, 1997. – 2001.
Josip Grgurić, 2001. – 2009.
Julije Meštrović, 2009. – 2016.
Aida Mujkić, 2016. – danas.

✉ Adresa za dopisivanje:

Prof. dr. sc. Aida Mujkić, dr. med., Škola narodnog zdravlja Andrija Štampar, Medicinski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Rockefellerova 4, Zagreb, e-pošta: Aida.Mujkic@snz.hr

Unutar HPD-a postoji šest uže specijalističkih sekcija: za metaboličke bolesti djece, predsjednica Danijela Petković Ramadža; za pedijatrijsku i neonatalnu intenzivnu i urgentnu medicinu, predsjednik Milivoj Novak; za alergologiju i kliničku imunologiju, predsjednica Irena Ivković-Jureković; za pedijatrijsku hematologiju i onkologiju, predsjednica Jelena Roganović; za neonatologiju, predsjednik Boris Filipović-Grčić te sekcija specijalizirana pedijatrije, predsjednik Ivan Jakopčić.

HPD organizira redovite kongrese svake dvije godine te je do sada održano 15 kongresa (tablica 2).

HPD sudjeluje u organizaciji mnogobrojnih stručnih i znanstvenih skupova. Posebno značajna je Hrvatska proljetna pedijatrijska škola – HPPŠ (započela kao Jugoslavenska proljetna pedijatrijska škola) koja se 2024. godine organizira po četrdeseti put. Voditelji HPPŠ-a: Miro Juretić, 1983. – 1994., Livio Balarin, 1994. – 2003., Vjekoslav Krželj, 2003. – 2020., Radenka Kuzmanić-Šamija, 2021. te Branka Polić od 2022.

HPD blisko surađuje i s uže specijalističkim pedijatrijskim društvima kao i suradnim strukama koje skrbe o djeci.

HPD je od svog osnutka posvećeno unaprjeđenju i očuvanju zdravlja djece te liječenju prema najvišim svjetskim standardima njegujući pritom specifičan odnos i skrb kakvu djeca trebaju i poštujući dosege međunarodnih dokumenata kao što je Konvencija o pravima djeteta. Cilj je svakom djetetu pomoći u razvoju prema potencijalu koji ima i može dosegnuti. Suvremena medicina iziskuje mnogobrojne suradnje sa stručnjacima unutar i izvan medicine kako bi se najučinkovitije pomoglo pacijentu, ali pedijatri su od svih zdravstvenih profesionalaca najkvalificiraniji za skrb o djeci. HPD ima značajnu ulogu u razvoju pedijatrijske struke u Hrvatskoj, a kao član *European Pediatric Association*, *European Academy of Pediatrics*, *Balkan Pediatric Association*, *International Pediatric Association* i drugih međunarodnih tijela doprinosi razmjeni znanja i prakse suvremene pedijatrije na međunarodnoj razini.

Prema Registru zdravstvenih djelatnika Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo 26. veljače 2024. u Hrvatskoj ima 732 specijalista pedijatrije sa zaposlenjem u sustavu zdravstva koji su većinom članovi HPD-a.

TABLICA 2. KONGRESI HRVATSKOGA PEDIJATRIJSKOG DRUŠTVA

Broj	Godina	Mjesto održavanja
1.	1993.	Rijeka
2.	1996.	Dubrovnik
3.	1998.	Slavonski Brod
4.	2000.	Čakovec
5.	2002.	Šibenik
6.	2004.	Zagreb
7.	2006.	Osijek
8.	2008.	Zadar
9.	2010.	Požega
10.	2012.	Pula
11.	2014.	Dubrovnik
12.	2016.	Opatija
13.	2018.	Šibenik
14.	2021.	Zagreb
15.	2023.	Rovinj